

Wszystko o Anna

Wystawa Anne Frank Centrum
w Berlinie

Teksty wystawy

Serdecznie witamy!

Ta wystawa upamiętnia Anne Frank.
Jest ona ofiarą Holokaustu.
Wystawa powinna być dostępna dla każdego.
Składa się z 3 części:

Często zadawane pytania

odpowiedź na nie można uzyskać w strefie wejścia.
Są tam informacje o historii tego
miejsca i działalności Centrum Anne Frank.

Kim jest Anne?

Ta część opowiada historię Anne,
jej rodziny, przyjaciół i przyjaciółek.
6 obszarów przedstawia jeden etap jej życia.

Co łączy Anne z dzisiejszymi czasami?

Ta część bada znaczenie jej historii dla dzisiejszych czasów.
6 obszarów oferuje różne formy dostępu.
Tutaj można rozszerzyć wystawę o własny wkład.

*Holokaust to słowo oznaczające wymordowanie
milionów ludzi przez nazistów.*

*Na przykład ludzi, którzy byli prześladowani przez nazistów
jako »Żydzi« lub »Cyganie«.*

Słowo Holokaust pochodzi z języka greckiego.

Oznacza dosłownie to »całkowicie spalony«.

*Dostępna oznacza, że
każdy powinien móc odwiedzić i zrozumieć tę wystawę.*

Trudne słowa są podkreślone i objaśnione.

Niektóre objaśnienia można znaleźć bezpośrednio

obok tekstów wystawy,

wszystkie objaśnienia można znaleźć

w małej broszurze do zabrania.

Kim jest Anne?

Annelies Marie Frank była żydowską dziewczyną.
Urodziła się we Frankfurcie nad Menem w 1929 roku.
Rodzina nazywa ją »Anne«.
Opuszczają Niemcy pod koniec 1933 roku.
Powodem jest to, że chcą uciec przed nazistami.
Od lutego 1934 r. mieszkają w Holandii.
Wraz z 4 innymi prześladowanymi osobami
w 1942 roku zaczynają się ukrywać.
Po prawie 2 latach zostają odkryci i aresztowani.
Naziści zamykają ich w obozach koncentracyjnych.
Tylko ojciec Anne, Otto Frank, przeżył Shoah.
W okresie życia w ukryciu Anne pisała dziennik.
Po śmierci stała się znana na całym świecie
dzięki swojemu dziennikowi.

*Bycie Żydem oznacza bycie częścią judaizmu.
Judaizm jest religią o różnych tradycjach,
filozofiach i kulturach.
Żydzi przeżywają swoją wiarę w różny sposób.
Naziści używali słowa »Żyd« jako obelgi.
Używali go do określania ludzi, których prześladowali.
Dla nazistów nie miało przy tym znaczenia,
czy prześladowani ludzie postrzegali siebie jako Żydów.*

*Naziści to członkowie »Narodowosocjalistycznej Niemieckiej Partii Pracy«
(NSDAP) Adolfa Hitlera.*

*Partia została założona w 1919 roku.
Naziści byli u władzy w Niemczech od 1933 do 1945 roku.
Naziści uważali, że są bardziej wartościowi
niż inni ludzie i że są przez nich zagrożeni.
Z tym przekonaniem prześladowali, wykorzystywali i mordowali ludzi, których uznali za wrogów.*

Obóz koncentracyjny: Skrót to »KZ«.

*Od 1933 r. naziści budowali tzw. obozy koncentracyjne.
Tam zamykali ludzi, których prześladowali.
Więźniowie musieli ciężko pracować i byli źle karmieni.
Naziści wykorzystywali i mordowali wielu więźniów.
Od 1941 r. naziści zakładali obozy,
w których mordowali więźniów zaraz po ich przybyciu.
Nazywano je obozami zagłady.*

*Shoah to słowo oznaczające zamordowanie
około 6 milionów ludzi, których naziści prześladowali jako Żydów.
Słowo pochodzi z języka hebrajskiego i oznacza »katastrofę«.
Innym słowem określającym zbrodnie nazistów jest »Holokaust«.*

Co łączy Anne z dzisiejszymi czasami?

Nazwisko i zdjęcie Annesich aus Frank są dziś znane na całym świecie. Miliony ludzi znają jej dziennik. Studiowanie biografii Anne jest sposobem na uczenie się o Holokauście, zrozumienie teraźniejszości i zastanowienie się nad przyszłością. W tym celu jest 6 obszarów: W bibliotece można czytać i pisać. Są tu dzienniki Anne i innych osób. Można zagrać na scenie teatralnej i oglądać filmy. Różni ludzie opowiadają tutaj o swoim życiu. W warsztacie można rysować i być kreatywnym. Można tu zobaczyć różne formy upamiętniania. W archiwum można badać i dokumentować. Tu widoczne są doniesienia o antysemickich incydentach. Na komputerach można wyszukiwać informacji. Do kasztanowca Anne możesz przypiąć własne przemyślenia.

Biografia to inne słowo oznaczające historię życia. Studiowanie biografii ułatwia zrozumienie kontekstów historycznych. I tego, jak ludzie się w nich zachowywali. Robiąc to, zawsze zajmujemy się również własną biografią, to znaczy samym sobą.

Holokaust to słowo oznaczające wymordowanie milionów ludzi przez nazistów. Na przykład ludzi, którzy byli prześladowani przez nazistów jako »Żydzi« lub »Cyganie«. Słowo Holokaust pochodzi z języka greckiego. Oznacza dosłownie to »całkowicie spalony«.

Antysemicki to inne słowo na antyżydowski. Oznacza: ktoś nienawidzi Żydów. Antysemityzm może przejawiać się w słowach lub czynach: jako marginalizacja, obelgi, groźby, a nawet ataki na osoby i instytucje postrzegane jako żydowskie. Antysemityzm może być również skierowany przeciwko Izraelowi jako żydowskiemu państwu. Antysemityzm może pochodzić od jednostek, grup lub struktur.

Lata dzieciństwa Anne w Niemczech 1929–1933

Margot Frank ma 3 lata.
Bardzo się cieszy.
12 czerwca 1929 r. rodzi się jej młodsza siostra,
Anne.
Obie dorastają w pięknym domu z ogrodem.
Mają wielu przyjaciół w sąsiedztwie.
Rodzina mieszka we Frankfurcie nad Menem.
Ale jej rodzice Edith i Otto Frank bardzo się martwią.
W 1929 roku wybucha światowy kryzys gospodarczy.
Kryzys uderza również w rodzinny bank.
Od stycznia 1933 roku u władzy jest antysemicka partia.
Jej członkowie nazywani są nazistami.
Od marca nowym burmistrzem Frankfurtu jest nazista.
Otto i Edith czują się zagrożeni.
Decydują się opuścić swój kraj.
W 1934 r. wraz z córkami rozpoczynają nowe życie w Holandii.

*Kryzys gospodarczy oznacza,
że dla większości firm interesy
nie są już opłacalne.
Wiele osób traci przez to pracę.
I nie znajdują nowej.
Przez to mają mało pieniędzy.
Albo pieniądze nagle stają się nic nie warte.
W 1929 r. stało się tak na całym świecie.*

*Antysemicki to inne słowo na antyżydowski.
Oznacza: ktoś nienawidzi Żydów.
Antysemityzm może przejawiać się w słowach lub czynach:
jako marginalizacja, obelgi, groźby,
a nawet ataki na osoby i instytucje postrzegane jako żydowskie.
Antysemityzm może być również skierowany przeciwko Izraelowi
jako żydowskiemu państwu.
Antysemityzm może pochodzić od jednostek,
grup lub struktur.*

Nowy dom Anne w Holandii 1933–1940

Edith znajduje w Amsterdamie mieszkanie dla swojej rodziny.
Margot i Anne chodzą do szkoły.
Szybko uczą się holenderskiego.
Edith przejmuje obowiązki domowe.
Otto pracuje bardzo dużo w swojej nowej firmie.
Ale interesy nie idą najlepiej.
Próbują wyemigrować do Anglii lub USA.
Rodzice Anne martwią się o krewnych Edith w Niemczech.
Naziści wprowadzają tam coraz więcej antyżydowskich ustaw.
Babcia Anne, Rosie oraz jej wujkom Juliusowi i Walterowi udaje się przeżyć pogromy listopadowe w 1938 roku.
Uciekają z Niemiec.
1 września 1939 roku niemieccy żołnierze napadają na Polskę.
Rozpoczyna się druga wojna światowa.
Edith i Otto zadają sobie pytanie,
czy naziści zaatakują również Holandię?

Ustawy antyżydowskie to ustawy mające na celu dyskryminację, pozbawienie praw i prześladowanie osób ze względu na to, że są Żydami.

Pogromami listopadowymi z 1938 r. nazywane są nazistowskie ataki na Żydów w nocy z 9 na 10 listopada 1938 r. (znane również jako »Noc kryształowa«) i dni, które nastąpiły po nich. Słowo »pogrom« pochodzi z języka rosyjskiego i oznacza »zniszczenie«. Naziści aresztowali 30 000 osób i zamordowali około 400. Zniszczyli żydowskie instytucje i ponad 1400 synagog.

Druga wojna światowa to nazwa wojny prowadzonej przez Niemcy i ich sojuszników na całym świecie w latach 1939–1945. Wojna rozpoczęła się od niemieckiej napaści na Polskę. Naziści prowadzą przy tym wojnę eksterminacyjną. Oznacza to, że naziści chcą całkowicie zabić część ludzkości.

Życie Anne w niebezpieczeństwie 1940–1942

10 maja 1940 roku największe obawy
Otto i Edith stają się rzeczywistością:
Niemieccy żołnierze podbijają Holandię.
Również tutaj naziści uchwalają antyżydowskie ustawy.
W styczniu 1941 r.
wszyscy Żydzi muszą podać nazistom swój adres.
W czerwcu naziści aresztują w Amsterdamie
ponad 300 żydowskich mężczyzn.
Zamykają ich w obozach koncentracyjnych.
Są wśród nich znajomi rodziny Franków.
Naziści zabraniają żydowskim dzieciom uczęszczać
do szkół publicznych.
Po wakacjach Margot i Anne muszą opuścić swoje szkoły.
12 czerwca 1942 roku, w dniu swoich 13 urodzin,
Anne zaczyna pisać dziennik.
Pewnej lipcowej niedzieli Margot,
podobnie jak wiele innych osób,
otrzymuje list od nazistów.
Musi zgłosić się do pracy przymusowej w Niemczech.
Rodzice Anne obawiają się o życie Margot.
Ale mają plan.

*Praca przymusowa jest ważna dla wojny nazistów –
ponad 12 milionów dorosłych i dzieci musi dla nich ciężko pracować
w Niemczech i okupowanych krajach.
Nie dostają dostatecznie dużo jedzenia i otrzymują
bardzo niskie wynagrodzenie lub nie otrzymują go wcale.
Wielu z nich choruje lub umiera w wyniku wykonywanej pracy.*

Życie Anne w ukryciu 1942–1944

Rankiem 6 lipca 1942 r. Frankowie idą do swojej kryjówki.
Rodzice Anne urządzili mieszkanie w oficynie budynku firmy Otto.
Jego najbliżsi pracownicy są gotowi do pomocy.
Naziści szukają każdego, kto nie zgłosił się do pracy przymusowej.
Aresztują ich i zabierają do obozu przejściowego Westerbork.
15 lipca rozpoczyna się stamtąd pierwsza deportacja do Europy Wschodniej.
2 dni wcześniej również rodzina van Pels znajduje schronienie w oficynie.
W listopadzie rodziny przyjmują kolejną prześladowaną osobę, Fritza Pfeffera.
Przez ponad 2 lata tych 8 osób mieszka razem na małej przestrzeni.
Są słabo zaopatrzeni i ciągle obawiają się, że zostaną odkryci i deportowani.
Ale klęska niemieckich żołnierzy pod Stalingradem dodaje im otuchy.
A w 1944 roku żołnierze alianccy lądują na północy Francji.
Zbliża się wyzwolenie.

Obóz przejściowy Westerbork został zbudowany w 1939 roku przez rząd holenderski jako obóz dla żydowskich uchodźców. Od lipca 1942 r. naziści wykorzystywali go jako obóz koncentracyjny. Nazywali obóz »policyjnym obozem przejściowym« i zamykali tam ludzi, których prześladowali. W łącznie 93 pociągach naziści deportowali stąd więźniów do Europy Wschodniej.

Deportacjami nazywa się zorganizowany przez państwo transport ludzi do innych miejsc. Naziści deportowali ludzi, których uznawali za wrogów, do obozów koncentracyjnych i obozów zagłady.

Alianci to inne słowo oznaczające członków sojuszu. Rozumiane są przez to kraje, które zjednoczyły się w walce z nazistami.

Ostatnie 6 miesięcy życia Anne 1944-1945

4 sierpnia 1944 r. 8 osób w oficynie zostaje odkrytych.
Prawdopodobnie ktoś ich zdradził.
Uzbrojeni naziści wkraczają do kryjówki.
Aresztują i deportują 8 prześladowanych
i 2 ich pomocników.
Miep i Bep znajdują dziennik Anne.
Miep zachowuje go.
W Westerbork 8 więźniów musi demontować akumulatory.
3 września 1944 r. naziści zamykają
ich w bydlęcych wagonach.
Jazda pociągiem trwa 3 dni i 3 noce.
W końcu pociąg zatrzymuje się nocą
w Auschwitz-Birkenau.
Naziści dzielą deportowanych na mężczyzn i kobiety.
Margot i Anne początkowo zostają z matką Edith.
Pod koniec października naziści ponownie deportują siostry.
Zostają przewiezione pociągiem do Bergen-Belsen.
Również w tym KZ cierpią z powodu strasznych warunków.
Sądzą, że ich rodzice już nie żyją.
Zimą zachorowują na tyfus.
Anne umiera wkrótce po Margot, w lutym 1945 roku.

*Auschwitz jest największym niemieckim obozem koncentracyjnym
i obozem zagłady.*

Istniał w okupowanej Polsce od 1940 roku.

Jedną z części obozu nosi nazwę »Birkenau«.

*Większość ludzi była tam zabijana w komorach gazowych
zaraz po przybyciu.*

*Naziści zamordowali w Auschwitz ponad
1,1 miliona ludzi, większość z nich w komorach gazowych.*

*Bergen-Belsen to obóz koncentracyjny położony
między Hamburgiem a Hanowerem.*

Istnieje od kwietnia 1943 roku.

*Od końca 1944 roku Bergen-Belsen było miejscem docelowym
deportacji z innych obozów koncentracyjnych.*

Naziści zamordowali tu łącznie ponad 52 000 osób.

*Wielu więźniów zmarło z powodu chorób,
głodu lub zostało zabitych przez personel obozu.*

Tyfus jest chorobą zakaźną.

*Tyfus prowadzi do silnych bólów głowy,
wysypki, zaparc i wysokiej gorączki.*

W warunkach panujących

*w obozie koncentracyjnym choroba szybko się rozprzestrzenia
i jest śmiertelna dla bardzo wielu więźniów.*

Powrót Otto i dziennik Anne 1945–1947

27 stycznia 1945 r. Armia Czerwona wyzwala Auschwitz.

Otto wciąż żyje.

Nie wie nic o losie swojej rodziny.

Jego powrót do Holandii trwa kilka miesięcy.

Wojna jeszcze się nie skończyła.

Podróżuje razem z innymi ocalałymi.

Rosa de Winter-Levy opowiada mu o śmierci Edith.

3 czerwca 1945 roku powraca do Amsterdamu.

Otto robi wszystko, co w jego mocy,

by odnaleźć swoje córki.

W lipcu dowiaduje się,

że Anne i Margot nie przeżyły.

Miep przekazuje mu dziennik Anne.

Otto czyta w nim:

Anne chciała opublikować swoje zapiski.

Spełnia jej życzenie:

W 1947 r. ukazuje się książka pod tytułem

»Het Achterhuis« (Oficyna).

Armia Czerwona to nazwa żołnierzy Związku Radzieckiego.

Związek Radziecki był jednym z aliantów

i w dużej mierze przyczynił się do militarne zwycięstwa

nad nazistami.

Armia Czerwona poniosła również największe

straty w II wojnie światowej.

Z około 34 milionów żołnierzy zginęło

ponad 8,5 miliona.

Kolejne 3 miliony żołnierzy naziści zamordowali

w niemieckiej niewoli.

Biblioteka

Dlaczego dzienniki są ważne?

Wiele osób utrwała to, czego doświadcza,
co myśli i czuje.
Niektórzy zapisują to w dzienniku.
Większość dzienników pozostaje sekretna.
Inne są publikowane.
Czytanie dzienników pomaga zrozumieć przeszłość.
Anne prowadzi dziennik,
ponieważ brakuje jej dobrej przyjaciółki.
Dzięki pisaniu łatwiej jej wytrzymać w ukryciu.
Margot również prowadziła dziennik, ale zaginął.
Dziennik Anne jest dziś znany na całym świecie.
Wiele osób nie wie, że Anne pisała różne teksty.
I zmieniała swoje wpisy w dzienniku celem ich publikacji.
Zaczęła robić to krótko przed aresztowaniem.
Otto tworzy tekst z pamiętnika Anne i jego ziemionej wersji.
Publikuje go jako książkę w 1947 roku.

Wersja to inne słowo oznaczające »ujęcie«.

Scena

Kto decyduje, kim jestem?

Odpowiedź na to pytanie nie jest łatwa.
Ale dotyczy wszystkich ludzi, dziś i wówczas.
W swoim dzienniku Anne opisuje siebie –
jest pewną siebie młodą kobietą,
która chce zostać pisarką.
Jest także bezzaświatową Żydówką,
która chciałaby być Holenderką.
Anne chętnie wypróbowała nową rolę grając
w szkolnym teatrze.
Nazywa siebie »kłębką sprzeczności«.
Rozumie przez to,
że w towarzystwie jest powierzchowna i zabawna,
ale gdy jest sama, jest poważna i zamyślona.
Dla nazistów Anne była tylko jednym:
Żydówką.
Antysemityzm, rasizm i dyskryminacja istnieją do dziś.
Osoby, których to dotyczy,
mogą opowiadać, co przeżyły.
I jakie to uczucie.
Każdy może skontaktować się z organizacjami,
które angażują się przeciwko dyskryminacji.

*Osoby bezzaświatowe to osoby,
które nie mają uznawanego paszportu.
Osobą bezzaświatową można zostać
w wyniku odebrania obywatelstwa,
wypędzenia lub rozwiązania jakiegoś państwa.
W listopadzie 1941 r. naziści odebrali obywatelstwo
wszystkim Żydom mieszkającym poza granicami Niemiec.*

*Rasizm zakłada istnienie różnic między ludźmi,
aby usprawiedliwić nierówne traktowanie.
Rasiści dzielą ludzi na dwie grupy – my i »inni«.
Wykorzystują oni rzeczywiste i wymyślone cechy,
takie jak pochodzenie, kolor skóry, religia lub język,
aby klasyfikować ludzi.
Rasizm istnieje od bardzo dawna:
»biali« ludzie używali rasizmu, aby usprawiedliwić zniewolenie
i wyzysk »czarnych« ludzi.
Ludzie dziś dotknięci rasizmem, są z nim codziennie konfrontowani. –
kontaktach z innymi ludźmi, ale także w strukturach i instytucjach.*

*Dyskryminacja oznacza gorsze traktowanie ludzi.
Na przykład z powodu wieku, płci, pochodzenia,
koloru skóry, niepełnosprawności,
orientacji seksualnej, klasy lub religii.
Te cechy mogą być prawdziwe albo tylko przypuszczone.
Większość ludzi doświadcza gorszego traktowania
z powodu kilku cech. Wtedy gorsze traktowanie nasila się.*

Warsztat

Czym jest upamiętnianie?

Upamiętnianie jest sposobem obchodzenia się z przeszłością.

Zazwyczaj chodzi o uznanie cierpienia.

I o potwierdzenie – ta historia jest ważna.

W przestrzeni publicznej obecnych jest wiele pomników.

Ważnym jest, gdzie dokładnie można je zobaczyć.

Przypominają o czymś, co nie powinno zostać zapomniane.

Anne i jej morderstwo również są upamiętniane:

poprzez pomniki w miejscach, w których żyła.

A także poprzez nazwy szkół ulic i placów.

Te pytania pomogą zrozumieć pomnik:

- O czym przypomina?
- Kiedy nastąpiło jego odsłonięcie?
- Kto go zainicjował?
- Jaki ma wpływ na obserwatora?

Wokół upamiętniania toczą się polityczne spory.

Ludzie spierają się publicznie o to,

co powinno być upamiętniane?

A co nie?

Pomniki przypominają o przeszłości.

Wyglądają różnie.

Pomnikami są na przykład tablice,

statuy lub rzeźby.

Archiwum

Jak przejawia się antysemityzm?

Antysemityzm to inne słowo oznaczające wrogość wobec Żydów.

Do dziś przejawia się w różnych formach:

jako groźby słowne i fizyczne,

jako niszczenie mienia lub jako skrajna przemoc.

Koniec wojny nie był końcem postaw antysemickich.

Po 1945 roku niewielu nazistów zostało skazanych.

Wielu z nich powróciło do swoich starych zawodów.

Na przykład:

do szkoły, polityki, medycyny, wymiaru sprawiedliwości i policji.

Również dziennik Anne jest do dziś celem ataków.

Antysemici twierdzą, że jest sfałszowany.

Otto Frank wytaczał przeciw temu procesy sądowe.

W tych procesach naukowcy potwierdzili,

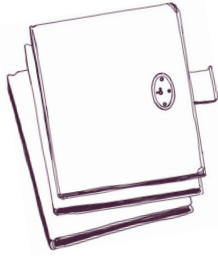
że dziennik Anne jest prawdziwy.

Jeśli ktoś doświadczył antysemickich incydentów,

może je zgłosić.

To ważne, aby podejmować działania

przeciwko antysemityzmowi.

»Wszystko o Anne« Wystawa Anne Frank Zentrum w Berlinie

Godziny otwarcia:

Od wtorku do niedzieli w godzinach od 10.00 do 18.00

Rosenthaler Str. 39, 10178 Berlin

Wejście znajduje się w 1. dziedzińcu z prawej strony

2. piętro

Można skorzystać z windy

Dostępność:

Telefon: 030 288 86 56 00

www.annefrank.de

 annefrankzentrum

 annefrankzentrum

 allesüberanne

Wystawa została umożliwiona dzięki dofinansowaniu przez

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien

Senatsverwaltung
für Justiz, Verbraucherschutz
und Antidiskriminierung

berlin Berlin

Demokratie.
Vielfalt. Respekt.
In Berlin.

Das Landesprogramm